

A talajerózió mértékének változása a modellezett klímaadatok függvényében Magyarországon

Mezősi Gábor – Bata Teodóra – Blanka Viktória
Szegedi Tudományegyetem

Magyarországon a talajerózió a dombosági területeket érintő egyik legnagyobb ökológiai és ökonómiai hatású veszély. A talajerózió mértékére széles körben használt a parcellaméretre kialakított Wischmeier – Smith képlet és ezen az alapon nagyobb területegységek érintettségét is így becsülik (a magyar szabványis ezt a vonalat követi). Ebben az összefüggésben és évtizednyi időléptékben a domborzati tényezőket (lejtőhossz és szög), a talaj erodálhatóságát állandónak tekintve, az klímaváltozásnak a csapadékviszonyokra és a vegetációborításra lehet jelentősebb hatása. A vegetációval kapcsolatos predikciótól eltekintve így az erózió esetleges változásáért a csapadék karaktere lehet leginkább felelős. A klímaváltozásnak magának is ismert (de részletesen nem számított) hatása a csapadék intenzitásának növekedése, azzal együtt, hogy ezek a csapadéértékek a hőmérsékletnél kevésbé megalapozottak.

A vizsgálat során a WS összefüggésszükséges alapadatait használtuk. A kulcs a csapadék intenzitás-változás számítása volt. Ehhez alapnak a 2000-2012 közötti Velence-hegység előteri OMSZ állomások 10 perces csapadékméréseit használtuk. (Innen rendelkezünk mért eróziós adatokkal is.) Az így kiszámított R értéknél kapott trenddel – és hasznos technikai megoldásokkal - a REMO és Aladin modellek 2021-2050 és 2071-2100 csapadékadataira becsülhettük az intenzitást, eredményként mondható az intenzitás növekedését. A fenti 30 éves átlagokra előállítottunk eróziós térképeket, amely hasznos információkat adhatnak arra, hogy mely területeken lehet indokolt az erózió csökkentése szempontjából cselekedni (pl. területhasznosítás, vagy agrotechnika váltással).